

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ใช้กันทั่วโลกในการติดต่อสื่อสารด้านธุรกิจ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ความบันเทิง และอินเทอร์เน็ต (Graddol, 1997: 8) การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร นับวันจะยิ่งมีความสำคัญมากขึ้น ดังจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันนี้ จำนวนผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็น ภาษาที่สองและภาษาต่างประเทศมีมากกว่าจำนวนผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาประจำชาติ และ ในบรรดาผู้ใช้ภาษาอังกฤษทั้งสามกลุ่มนี้ มีผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศมากที่สุด (Crystal, 2002) ทักษะการพูดภาษาอังกฤษเป็นทักษะหนึ่งในสี่ทักษะที่สำคัญและเป็นตัวบ่งชี้ ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Hammond และคณะ, 1992 อ้างถึงใน Burns และ Joyce, 1997: 54; Nunan, 1999: 225; สุภัทรา อักษรานุเคราะห์, 2542: 111)

นอกจากนี้ ผลการวิจัยทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ (อัจฉรา วงศ์โสธร และคณะ, 2546: 39 -40; Bailey และ Savage, 1994: 7) ที่ศึกษาความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษของ ผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศและบุคคลในสังคม ผลการวิจัยตรงกัน ว่า ในบรรดาทักษะทั้งสี่ ได้แก่ ฟัง พูด อ่าน เขียน การพูดเป็นทักษะที่ผู้เรียนภาษาและบุคคลใน สังคมต้องการใช้มากที่สุด และจะเห็นได้ว่า การพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อ การสื่อสารสำหรับผู้เรียนภาษาในประเทศไทยนั้นได้รับความสำคัญทั้งในระดับนโยบายและระดับ ปฏิบัติ กล่าวคือ ในระดับนโยบายของประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนด นโยบายในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ สรุปได้ว่า การเรียนการสอนภาษา อังกฤษควรเน้นฝึกปฏิบัติทักษะการพูด การฟัง เพื่อให้ติดต่อสื่อสารในระดับพื้นฐานให้ได้ก่อนและ เน้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกในการฝึกพูดให้มากยิ่งขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานรัฐมนตรี, 2547) ส่วนในระดับปฏิบัตินั้น หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดให้มี การพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนทุกช่วงชั้น โดยกำหนดมาตรฐาน การเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการพูดไว้ในสาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร (กรมวิชาการ, 2546)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าบุคคลหลายฝ่ายได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนา ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษและมีความต้องการใช้ทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการ

สื่อสารมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แต่ผลจากการศึกษาและการประเมินระดับความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ผ่านมา พบว่า ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้เรียนยังมีได้เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ อาทิเช่น ผลจากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการสอนทักษะ การพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 จากผู้สอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษจำนวน 15 ท่านในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้สอนส่วนใหญ่คาดหวังให้ผู้เรียนมีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษในระดับที่ 4 คือขั้นสื่อสาร แต่ผู้สอนมีความเห็นว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับที่ 2 คือ ขั้นความรู้ ความจำ เท่านั้น นอกจากนี้ ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ด้านทักษะการสื่อสาร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2547 ระดับประเทศ พบว่า ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 31.89 และมีผู้เรียนที่มีคะแนนอยู่ในระดับควรปรับปรุง ร้อยละ 58.35 (กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2550)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการเรียนการสอนการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ศึกษางานวิจัยและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา ปรากฏผลดังนี้

1. ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 จากผู้สอนจำนวน 15 ท่าน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การจัดการเรียนการสอนมีข้อจำกัดในการที่จะพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้เรียน กล่าวคือ ผู้เรียนมีโอกาสได้รับตัวบ่อนภาษาที่จำกัดและมีโอกาสใช้ภาษาในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมน้อย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 1.1 ผู้เรียนได้รับตัวบ่อนภาษาที่จำกัด กล่าวคือ ผู้เรียนได้รับตัวบ่อนภาษาที่ผู้สอนจัดให้ในชั้นเรียนเพียงแหล่งเดียวโดยการฟังหรืออ่านตัวอย่างบทสนทนาจากสื่อที่จัดทำขึ้นเพื่อการเรียนการสอนภาษาโดยเฉพาะ เช่น เทปและวีดิทัศน์การสนทนา ซึ่งตัวบ่อนภาษาจากสื่อการเรียนการสอนเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นตัวบ่อนภาษาที่ปรับแล้ว (Modified Input) จึงขาดลักษณะของความจริงบ้างหรืออาจไม่ครอบคลุมบริบทและสถานการณ์ที่ผู้เรียนต้องเผชิญในการสื่อสารจริง

- 1.2 การฝึกภาษาเน้นการฝึกในชั้นเรียนและเป็นกิจกรรมที่ไม่ได้เป็นการปฏิสัมพันธ์อย่างแท้จริงระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร เช่น ฝึกการออกเสียงตามเทป ฝึกพูดโต้ตอบกับผู้สอน

ฝึกแบบกลไก ฝึกสร้างประโยคจากตัวนะที่ผู้สอนกำหนดให้ ทำแบบฝึกหัดแบบโคลง ถึงแม้ว่าจะมีการฝึกสนทนาเป็นคู่หรือเป็นกลุ่มและมีการใช้บทบาทสมมติบ้าง แต่ข้อมูลที่ใช้ในการสนทนาเป็นข้อมูลที่ผู้ร่วมสนทนาทั้งสองฝ่ายทราบอยู่แล้ว เพราะเป็นผู้ร่วมกันกำหนดสถานการณ์ในการสนทนา การฝึกใช้ภาษาในกิจกรรมดังกล่าวจึงมีความแตกต่างอย่างมากกับการใช้ภาษาในสถานการณ์การสื่อสารจริง

2. ผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย ที่พิมพ์เผยแพร่ในระหว่าง พ.ศ.2531-2549 พบว่า มีงานวิจัยที่มุ่งศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 3 เรื่อง และเป็นงานวิจัยกึ่งทดลองที่ผู้วิจัยศึกษาผลของตัวแปรจัดกระทำที่มีต่อความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้เรียน ตัวแปรจัดกระทำดังกล่าว ได้แก่ การสอนกลวิธีในการสื่อสาร (สมบัติ สิริคงคาสกุล, 2539) การใช้เทคนิคแม่แบบควบคู่กับการเสริมแรงทางสังคมและการใช้เทคนิคแม่แบบควบคู่กับการให้ข้อมูลย้อนกลับ (สุวัฒนา พรหมหล่อ, 2541) และการใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ (สุกัญญา ศิลประสาธ, 2543) ผลการวิจัยในภาพรวม พบว่า วิธีสอน เทคนิคการสอน และกิจกรรมดังกล่าว ส่งเสริมให้ผู้เรียนในกลุ่มทดลองมีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสูงกว่าก่อนการทดลองหรือสูงกว่าผู้เรียนในกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผลการศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร พบว่า การพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถด้านภาษาจำเป็นต้องพิจารณาปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศของผู้เรียนด้วย ได้แก่ 1) บริบททางสังคม 2) ลักษณะของผู้เรียน เช่น ความสามารถในการเรียนรู้ ประสบการณ์เดิมในการเรียนรู้ภาษา แรงจูงใจ เจตคติ 3) สภาพเงื่อนไขของการเรียนรู้ ได้แก่ การเรียนรู้ภาษาที่สอง การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ 4) กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น กลวิธีการเรียนรู้ เทคนิคที่ใช้ในการเรียนรู้ และ 5) ความสามารถด้านภาษาของผู้เรียน (Stern, 1983: 388) และต้องมีการฝึกฝนผู้เรียนให้พิจารณาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของตนเองด้วย (Ellis และ Sinclair อ้างถึงใน Dickinson, 1992: 13) นอกจากนี้ ยังพบว่า ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งสำหรับผู้เรียนภาษา (Oxford, 1990: 10) กล่าวคือ ผู้เรียนภาษาที่ต้องการเป็นผู้ที่สามารถสื่อสารหรือใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพต้องมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความเป็นอิสระในการเรียนรู้เพียงพอ สามารถพึ่งตนเองในการเรียนรู้ได้ในระดับหนึ่ง และมีความเชื่อมั่นในตนเองที่จะใช้ภาษาในบทบาทและในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ (Little, 1990: 7-8) โดยเฉพาะ

อย่างยิ่ง ผู้เรียนที่ต้องการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมในบริบทของสังคม แต่ด้วยเหตุที่สถานการณ์ในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารมีความหลากหลาย การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศซึ่งผู้เรียนได้รับตัวป้อนภาษาในชั้นเรียนเพียงแหล่งเดียว จึงขาดความยืดหยุ่น ความหลากหลายและความครอบคลุมสถานการณ์ของการใช้ภาษาในสภาพจริง ดังนั้นในการสอนภาษาต่างประเทศต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสืบสอบข้อมูลและความรู้ต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในการใช้ภาษาเพื่อการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งการที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถสืบสอบได้นั้น ผู้เรียนต้องได้รับการฝึกฝนให้สามารถใช้คำถาม ทักษะการเรียนรู้ และกลวิธีการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการสร้างข้อสรุปหรือข้อความรู้ด้วย (Guglielmino, 1977; Knowles, 1975: 61) และสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งคือการสนับสนุนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง เป็นผู้เลือกและตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของตนเอง เป็นผู้ริเริ่มกิจกรรมการเรียนรู้ และใช้กลวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้สามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้นและมีความสามารถในการใช้ภาษามากขึ้น (Little, 1990: 7-8; Cohen, 1990; 1998 อ้างถึงใน Celce-Murcia และ Olshtain, 2000: 229; Benson, 2000: 62; Celce-Murcia และ Olshtain, 2000: 229,231)

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน งานวิจัย และแนวคิดดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีแนวคิดว่าในการพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้เรียนภาษาอังกฤษในบริบทของการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศนั้นจำเป็นต้องพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนควบคู่ไปด้วย การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงนำทฤษฎีถ้อยความ (Discourse Theory) ซึ่งเป็นทฤษฎีของการรับภาษาที่สองมาผสานกับแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Self-Directed Learning Approach) เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน รายละเอียดของทฤษฎีและแนวคิดดังกล่าว มีดังนี้

ทฤษฎีถ้อยความเป็นทฤษฎีของการรับภาษาที่สองที่เน้นเรื่องการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม นักทฤษฎีในกลุ่มนี้มีความเชื่อว่า ภาษาที่ใช้เกิดจากการปฏิสัมพันธ์กันของสมาชิกในสังคมนั้น ๆ ยิ่งมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมากก็จะยิ่งทำให้มีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ภาษามากขึ้น (Hatch, 1978: 403 -404 อ้างถึงใน Ellis, 1986: 259) ดังนั้นในการเรียนรู้ภาษาที่สอง ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนทำความเข้าใจความหมายของภาษาโดยการเข้าร่วมสื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ในการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมนั้นผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนรู้รูปแบบและวิธีการที่สมาชิกในสังคมนั้นใช้สื่อสารกัน และต้องมีความรู้เกี่ยวกับแบบแผนทางสังคมและวัฒนธรรมของสังคมนั้นด้วย

(Warschauer, 1997) นักทฤษฎีในกลุ่มนี้เชื่อว่า ประสบการณ์ด้านการพูดของบุคคลจะถูกปรับ โดยการปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง การปฏิสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้นจะนำไปสู่การเรียนรู้ภาษาที่ดีขึ้น (Bakhtin, 1986 อ้างถึงใน Warschauer, 1997) และถือว่าคุณเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ภาษาก็ต่อเมื่อผู้เรียนภาษา "รู้"ว่าจะใช้ภาษาในสถานการณ์ที่หลากหลายอย่างไร และเมื่อไร

แนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนรับผิดชอบในการจัดการการเรียนรู้ของตนเอง (Dickinson, 1987: 12; Hammond และ Collins, 1991: 153; Borich, 2004: 294) โดยการวิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง กำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ บุคลากรและแหล่งเรียนรู้ เลือกและใช้ กลวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสม และประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งในการดำเนินการดังกล่าว ผู้เรียนอาจรับหรือไม่รับความช่วยเหลือจากผู้อื่นก็ได้ (Knowles, 1975: 18 อ้างถึงใน Benson, 2001: 33) รวมถึงการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองโดยใช้ทักษะการเรียนรู้ กลวิธีการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ (Guglielmino, 1977)

จากการศึกษาแนวคิดของทฤษฎีถ้อยความและแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ทำให้ได้ข้อมูลที่สนับสนุนแนวคิดของผู้วิจัยในการนำทฤษฎีถ้อยความและแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมาเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อให้ได้รูปแบบการเรียนการสอนที่สามารถนำมาใช้แก้ปัญหาที่ผู้เรียนมีโอกาสได้รับตัวบ่อนภาษาที่จำกัดและมีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมน้อย และเป็นรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อใช้ในการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนทั้งความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและ ความสามารถในการเรียนรู้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การสืบสอบและการจัดการการเรียนรู้ โดยอิงทฤษฎีถ้อยความและแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อประเมินคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การสืบสอบและการจัดการการเรียนรู้ โดยอิงทฤษฎีถ้อยความและแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

คำถามการวิจัย

1. รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การสืบสอบและการจัดการการเรียนรู้ โดยอิงทฤษฎีถ้อยความและแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ควรมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และมีขั้นตอนการเรียนการสอนอย่างไร

2. รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การสืบสอบและการจัดการการเรียนรู้ โดยอิงทฤษฎีถ้อยความและแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีคุณภาพในการส่งเสริมความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ความสามารถในการสืบสอบและการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้มากน้อยเพียงใด

สมมติฐานของการวิจัย

นักภาษาศาสตร์ที่มีความเชื่อตามแนวทฤษฎีถ้อยความ เชื่อว่าการเรียนรู้ภาษาเกิดจากการเรียนรู้เพื่อการสนทนา ดังนั้นการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนทำความเข้าใจความหมายของภาษาโดยการใช้ภาษานั้นในการสื่อสาร การให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติโดยเข้าร่วมในการสื่อสารจะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาที่เรียน นักทฤษฎีกลุ่มนี้เน้นเรื่องการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และเชื่อว่ายิ่งผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมาก ก็จะทำให้มีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ภาษามากขึ้น (Warschauer, 1997) และนักการศึกษาและนักวิจัยหลายท่านได้ศึกษาความสำคัญของการปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อการสร้างภาษาพูด ดังนี้

Bygate (2002: 30) กล่าวถึงความสำคัญของการปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อการสร้างภาษาพูดสรุปได้ว่า การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น จะทำให้ผู้พูดสามารถระบุลักษณะของเนื้อความภาษาพูดที่ผู้ร่วมสนทนาชอบใช้ และผู้พูดอาจนำเนื้อความเหล่านั้นมาใช้ในการพูดของตนเองได้ในกรณีที่ผู้พูดรู้สึกว่าจะเป็นการช่วยให้การพูดง่ายขึ้น นอกจากนี้ ภาษาระดับถ้อยความยังจะช่วยให้ผู้พูดมีแนวทางในการวางแผนเกี่ยวกับการใช้คำพูด การคาดการณ์เกี่ยวกับความรู้และความคาดหวังของผู้ร่วมสนทนา การประเมินคำพูดที่แสดงออกมา และการตัดสินใจในการแก้ไขคำพูด ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งสำคัญในกระบวนการสร้างภาษาพูด

Ohta (2001) ศึกษาข้อมูลภาษาพูดที่ใช้จริงของนักศึกษาที่เรียนภาษาญี่ปุ่นจำนวน 7 คน และศึกษาการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนกับเพื่อนที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนภาษาที่สองโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ภาษาที่มีการปฏิสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า แม้แต่ผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาต่ำกว่า ก็สามารถช่วยเหลือผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาสูงกว่าได้ การสนทนาช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างคำพูดได้มากกว่าการสร้างคำพูดด้วยตนเองตามลำพัง นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ภาษาพูด พบว่า การช่วยเหลือของเพื่อนจะอยู่ในลักษณะของการรอให้เพื่อนพูดจบ การพูดเพื่อกระตุ้นหรือการช่วยกันคิดคำพูด และการช่วยกันในเรื่องการเปลี่ยนรูปของถ้อยคำใหม่

นอกจากนี้ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาหลายท่านได้ศึกษาผลของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่มีต่อความสามารถในการใช้ภาษา อาทิเช่น Nunan (1989, 1991) ศึกษาผู้เรียนจำนวน 44 คน ที่สามารถพัฒนาความสามารถทางภาษาได้ในระดับสูง พบว่า ความสำเร็จส่วนหนึ่งของผู้เรียนทุกคน เป็นผลมาจากการได้รับตัวกระตุ้นทางภาษาจากนอกห้องเรียน Little (1990: 7-8) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สรุปได้ว่า ผู้เรียนภาษาที่ต้องการเป็นผู้ที่สามารถสื่อสารหรือใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพต้องมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความเป็นอิสระในการเรียนรู้เพียงพอ สามารถพึ่งตนเองในการเรียนรู้ได้ในระดับหนึ่ง และมีความเชื่อมั่นในตนเองที่จะใช้ภาษาในบทบาทและในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

ในการนำรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การสืบสอบและการจัดการการเรียนรู้ โดยอิงทฤษฎีถ้อยความและแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ไปทดลองใช้ ผู้วิจัยมีสมมติฐานจากแนวคิดและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ดังนี้

1. ผู้เรียนในกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่าผู้เรียนในกลุ่มควบคุม
2. ผู้เรียนในกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีความสามารถในการสืบสอบหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง
3. ผู้เรียนในกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีความสามารถในการจัดการการเรียนรู้หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ตัวแปรของการวิจัย

2.1 ตัวแปรจัดกระทำ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน แปรค่าได้ 2 ค่า ได้แก่

2.1.1 การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การสืบสอบและการจัดการการเรียนรู้ โดยอิง ทฤษฎีถ้อยความและแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.1.2 การจัดการเรียนการสอนตามปกติ ซึ่งมีขั้นตอนของการสอน 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การนำเสนอเนื้อหาทางภาษา 2) การฝึกภาษาในชั้นทักษะที่เป็นกลไกและขั้นความรู้ 3) การฝึกภาษาในขั้นการถ่ายโอน และ 4) การประเมินผลการเรียนรู้

2.2 ตัวแปรตามคือ ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ความสามารถในการสืบสอบ และความสามารถในการจัดการการเรียนรู้

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็นคุณลักษณะที่ผู้เรียนทุกคนมีอยู่แล้ว แต่มีในระดับที่แตกต่างกัน และเป็นคุณลักษณะที่สามารถฝึกฝนได้

2. การประเมินความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้เรียนในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการประเมินความสามารถในการใช้ภาษาในกิจกรรมการสื่อสารที่จัดขึ้นในชั้นเรียน

ข้อจำกัดของการวิจัย

1. มีความจำกัดในเรื่องเวลาที่ใช้ในการทดลองนำรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นไป ใช้เพื่อประเมินคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการดำเนินการวิจัยระยะที่ 2 เพื่อตอบวัตถุประสงค์รองของการวิจัย คือ มีระยะเวลาเพียง 1 ภาคเรียน ถ้ามีเวลามากกว่า 1 ภาคเรียน จะทำให้ได้ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่นำไปอ้างอิงได้กว้างขึ้น

2. มีความจำกัดในเรื่องกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นคือ ในการวิจัยนี้ใช้รูปแบบการเรียนการสอนกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพียง 1 ห้องเรียน ถ้าสามารถทดลองใช้กับผู้เรียนมากกว่าหนึ่งระดับชั้น ก็น่าจะทำให้มีความมั่นใจในคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนมากขึ้น

3. รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นเหมาะสำหรับนำไปใช้ในโรงเรียนที่มีความพร้อมด้านเทคโนโลยี สื่อการเรียนการสอน และแหล่งเรียนรู้

4. การนำรูปแบบการเรียนการสอนนี้ไปใช้กับผู้เรียนที่ไม่เคยเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมาก่อน ผู้สอนจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมแก่ผู้เรียนก่อนเรียน ทั้งในด้านทักษะการเรียนรู้และกลวิธีการเรียนรู้ เช่น ทักษะการค้นคว้า การแปล การสรุปความ

5. รูปแบบการเรียนการสอนนี้มีจุดมุ่งหมายเฉพาะเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งมีประสบการณ์ทางภาษาและความรู้พื้นฐานด้านภาษาอังกฤษมากกว่าผู้เรียนในช่วงชั้นอื่นที่อยู่ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การนำรูปแบบการเรียนการสอนนี้ไปใช้กับผู้เรียนในช่วงชั้นอื่นในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้สอนจำเป็นต้องพิจารณาความรู้พื้นฐานด้านภาษาอังกฤษของผู้เรียนด้วย เช่น ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

รูปแบบการเรียนการสอน หมายถึง แบบแผนการดำเนินการสอนที่ได้รับการจัดเป็นระบบอย่างสัมพันธ์สอดคล้องกับทฤษฎี หลักการเรียนรู้ หรือการสอนที่รูปแบบนั้นยึดถือ และได้รับการพิสูจน์ ทดสอบว่ามีประสิทธิภาพ สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายเฉพาะของรูปแบบนั้น

ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการปฏิสัมพันธ์ทางวาทะระหว่างผู้พูดและผู้ฟังเพื่อทำให้เกิดสัมฤทธิผลอย่างใดอย่างหนึ่งตามความต้องการของผู้พูดและสถานการณ์การสื่อสาร ประเมินโดยใช้แบบประเมินความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ประกอบด้วยความสามารถด้านการใช้ถ้อยความและความสามารถด้านภาษาศาสตร์สังคม

ความสามารถในการสืบสอบ หมายถึง ความสามารถในการดำเนินการเพื่อแสวงหาความรู้ที่ต้องการตามขั้นตอนของการสืบสอบซึ่งประกอบด้วย การตั้งคำถาม การรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล และการสร้างข้อสรุปหรือความรู้ ประเมินโดยใช้แบบประเมินความสามารถในการสืบสอบ

ความสามารถในการจัดการการเรียนรู้หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงานเพื่อวางแผนการเรียนรู้และดำเนินการตามแผนการเรียนรู้ ตามขั้นตอนของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ซึ่งประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการเรียนรู้ 2) การกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ 3) การกำหนดเนื้อหา และแหล่งเรียนรู้ 4) การกำหนดและใช้กลวิธีการเรียนรู้ และ 5) การเลือกวิธีประเมินและประเมินผลการเรียนรู้ ประเมินความสามารถในการจัดการการเรียนรู้ โดยใช้แบบประเมินความสามารถในการวางแผนการเรียนรู้และการดำเนินการตามแผนการเรียนรู้ของผู้เรียน

นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายถึง นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดการเรียนการสอนตามปกติ หมายถึง ขั้นตอนการเรียนการสอนที่ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้ในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การนำเสนอเนื้อหาทางภาษา 2) การฝึกภาษาในชั้นทักษะที่เป็นกลไกและขั้นความรู้ 3) การฝึกภาษาในชั้นการถ่ายโอน และ 4) การประเมินผลการเรียนรู้

ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย

ได้รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ความสามารถในการสืบสอบและการจัดการการเรียนรู้ โดยอิงทฤษฎีถ้อยความและแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย